

תניא יומי

עלון מס' 100, מחזור שני

ב"ה ב' ח' מרחשוון תשע"ה

עלון שבועי ללימוד התניא היומי

אז מה למדנו השבוע?

השבוע לומדים את מאמצע סימן כ"ה עד אמצע סימן כ"ו באגרת הקודש

סימן כ"ה (מהאמצע) - השגחה פרטית

שאדמו"ר הזקן ייפגש עמו פנים אל פנים ויענה לו על כל השאלות.

סימן כ"ו (עד האמצע) - עץ הדעת ועץ החיים

בתחילת האיגרת מצוטט קטע מספר הזוהר (רע"א מהימנא, פרשת נשא), שם כתוב כי תורת הנסתר היא עץ החיים ותורת הנגלה היא עץ הדעת טוב ורע, ושלתיד לבוא לא יעסקו בתורת הנגלה אלא בתורת הנסתר בלבד.

ועל כך שואל אדמו"ר הזקן שלוש שאלות:

א. כיצד ניתן לומר שתורת הנגלה היא לא עץ החיים אלא עץ הדעת טוב ורע, הרי אין בה רע כלל? **ב.** התפילה מיוסדת על סודות הזוהר ולפי זה התפילה הייתה צריכה להיות נעלית יותר מלימוד תורת הנגלה, ובפועל אין זה כך אלא להיפך, הלימוד דוחה תפילה. **ג.** כיצד ידעו את ההלכות לעתיד לבוא, לדוגמא כיצד ידעו לשחוט כראוי או להקריב קרבנות?

אלא, עונה אדמו"ר הזקן, שלא התורה היא עץ הדעת טוב ורע, אלא ענייני העולם שהיא מדברת אודותם הם מעץ הדעת טוב ורע.

ובעומק יותר, התורה שבעל פה שעוסקת בענייני איסור והיתר (מסבירה מה אסור ומה מותר) היא מספירת 'מלכות דאצילות'. ספירה זו מאוחדת עם עולם האצילות ולכן לא שייך לומר שיש בה טוב ורע.

אך כאשר התורה מדברת על ענייני העולם ובדומה לכך כאשר ספירת המלכות מעולם האצילות מחיה את העולמות (ומחיה גם את הקליפות), אז שייך לקרוא לה עץ הדעת טוב ורע ביחס לספירות שמעליה (הזעיר אנפין) שנקרא עץ החיים. על השאלות הנוספות יענה בחציו השני של הפרק.

בחציו הראשון של הפרק הסביר אדמו"ר הזקן כיצד ניתן לומר שהשכינה מתלבשת גם בקליפות. לפי זה הובן מדוע הכועס הוא כעובד עבודה זרה, כיוון שהכל בידי שמיים, ואין מה לכעוס על מי שהזיק לנו, שהרי אם ניזקנו סימן שכך נגזר עלינו מלמעלה. אך תירוץ זה שייך רק לענייני העולם ולא לעניינים של קדושה שהרי "הכל בידי שמיים מלבד יראת שמיים", ולכן בעניינים של קדושה יש מקום לכעס. אך גם כאן מדובר רק במקרה שהכעס אכן יעזור, אך בדוגמא של נוכרי שמפריע ליהודי בתפילה, שאין אפשרות למחות בנוכרי, והכעס לא יעזור, אז אין מקום לכעס. במקרה כזה נותר רק להתחזק מההפרעות בתפילה ולהתבונן בכך שהשכינה ירדה והתלבשה בנוכרי שמפריע ליהודי בתפילה וכל זה כדי שהיהודי יתעורר עוד יותר ויתחזק בעבודת השם ובתפילה מעומקא דליבא.

כעת חוזר אדמו"ר הזקן לענות על טענת המתנגדים לתורת הבעל שם טוב, כיצד ניתן לומר שהשכינה שורה על גוי. בנוסח שבצוואת הריב"ש היה כתוב שהשכינה שרתה על הגוי כדי להפריע ליהודי בתפילה, ובאמת הכוונה שם היא **התלבשה** ולא שרתה. אבל, מוסיף אדמו"ר הזקן, נראה שהבעיה היא לא בדיוק הלשון בין שרתה והתלבשה, אלא בהבנת כתבי האריז"ל שכותב בספר הגלגולים שהשכינה מתלבשת גם בקליפות. באמת יש מקום להרחיב את הביאור בנושא זה, אך יש לדעת כי התלונה אינה על הבעל שם טוב כי אם על האריז"ל. מלבד זאת שהמקור לאמונה זו נמצא גם בחלק הנגלה של התורה, שהרי כתוב "את השמים ואת הארץ אני מלא" וההסבר הפשוט הוא שהקב"ה נמצא בכל מקום, גם בקליפות וגם בנוכרים וכו', וזו האמונה הפשוטה שהייתה לעם ישראל לאורך כל הדורות.

לסיום מוסיף אדמו"ר הזקן, שכשם שענה על טענה זו, יש לדעת כי יש תשובות גם לשאר הטענות על תורת החסידות, אך אין לו זמן לשבת ולכתוב תשובה לכל אחת מהטענות ובמקום זה המתנגדים מוזמנים לשלוח מישהו

לעילוי נשמת **עמרם בן ניסים הכהן**

אל תוך התניא

רעיא מהימנא פרשת נשא עם תרגום

הטומאה, דכתיב: "ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ",
דלא יתפרנסון תלמידי חכמים מעמי הארץ - שלא יקחו
החכמים אוכל מעמי הארץ, אלא מסטרא דטוב דאכלין
טהרה כשר היתר ולא מערב רב דאכלין טומאה פסול
אסור כו' - יקבלו אוכל רק מהצד הטוב ולא מהצד הרע.

ובזמנא דאילנא שטוב ורע שלטא - ובזמן שעץ הדעת טוב
ורע שולט, אינון חכמים דדמיין לשבתות וימים טובים -
החכמים שדומים לשבת ויום טוב, לית להון אלא מה
דיהבין להון אינון חולין - שאין להם משל עצמם, אלא רק
מה שמקבלים מימות החולין, כגונא דיום שבת - כמו יום
השבת, דלית ליה אלא מה דמתקנין ליה ביומא דחול -
בשבת יש רק מה שהכינו קודם לכבוד שבת ביום חול. וכך
תלמידי חכמים נקראים שבת שיש להם רק מה
שמקבלים מהיהודים הפשוטים, ובזמנא דשלטא אילנא
דחיי - ובזמן הגאולה כשעץ החיים ישלוט, אתכפיא אילנא
דטוב ורע - נכנע העץ של טוב ורע, ולא יהא לעמי הארץ
אלא מה דיהבין להון תלמידי חכמים - עמי הארץ יקבלו
מתלמידי החכמים ולא להיפך.

בהאי חיבורה דילך דאיהו ספר הזוהר - בחיבורך זה ספר
הזוהר, מן זהרא דאמא עילאה תשובה - מן הזוהר והאור
של אמא עילאה, כינוי לספירת בינה דאצילות שבה היא
מדרגת התשובה העליונה, באיליין לא צריך ניסיון - אלה
הלומדים חיבור זה לא יצטרכו לעמוד בניסיון (לבדוק אם
הם בוחרים בטוב או רע), ובגין דעתידין ישראל לטעם
מאילנא דחיי - וכיוון שעתידים ישראל לטעום מעץ החיים,
דאיהו האי ספר הזוהר - שהוא (עץ החיים) ספר הזוהר,
יפקון ביה מן גלותא ברחמים - יצאו מן הגלות ברחמים,
ויתקיים בהון - ויתקיים בהם הפסוק: "ה' בדד ינחנו ואין
עמו א-ל נכר" - לא יצטרכו לאומות העולם אלא הקב"ה
בעצמו יוצאים מהגלות, ואילנא דטוב ורע - ועץ הדעת טוב
ורע, דאיהו איסור והיתר טומאה וטהרה לא ישלטו על
ישראל יתיר - וענייני איסור והיתר לא ישלטו יותר על
ישראל, דהא פרנסה דלהון לא להווי אלא מסטרא שאילנא
דחיי - שהרי פרנסתם של ישראל לא תהיה מעץ הדעת
אלא מעץ החיים, דלית תמן לא קשיא מסטרא דרע - שאין
שם לא קושיא הבאה מהצד הרע ולא מחלוקת מרוח

המכתב הארוך - סיפור בהמשכים (חלק י"ב)

בתקופה ההיא כבר התנהג ע"פ חכמת הקבלה, ביום השישי נהג לטבול עצמו במקווה וכן בעת אכילתו ושתייתו ובכל
מעשיו כיוון כוונות ויחודים ע"פ קבלת האריז"ל.

בבוקרי שבתות לא ירד לטבול במקווה, אף שידע שצריך ללכת, אך ידיעתו בנגלה הכריעה שמצד שמירת השבת דאורייתא
לגבי ענין טהרת אנשים, אינו צריך ללכת לטבול, מלבד זאת הנהגתו כולה היתה לפי תורת הקבלה, בעת מלאכתו חשב
דברי תורה, וע"פ רוב חזר משניות וגמרא בע"פ ובלשונה ממש, כאמור בעירתו כינו אותו מרדכי בנאי, אמנם ידעו שהוא בן
תורה, אבל שהוא אדם גדול, צדיק ומקובל, זאת לא ידעו וגם מזוגתו העלים עד כמה שיכול, הוא שמח מעצם מהותו, ובתוך
פנימיותו לבבו לעג גם לרב הזקן והגאון, או כפי שבני העיירה כינוהו: צדיק הדור - ר' בייניש מאיר, כי זה ארבעים שנה שאינו
אוכל עדשים מחשש תולעים, ואינו אוכל לחם וחלה רק מאלה שאפו נשים זקנות בכשרות מיוחדת עבורו, אבל אני - חושב
ר' מרדכי - יותר גאון ממנו, והראיה, הרב בעצמו התפעל מאד משני הפלפולים שאמר לפניו, ורק בגלל ענוותו של ר' מרדכי
אמר לרב ששמע את הפלפולים מאנשי דור הקודם, בשם גאון אחד, ומדוע עשה זאת? כדי להסתיר עצמו ולקיים מצות
הענוה בשלימות, אבל לאמיתתו של דבר הוא סבר שהוא גדול מהרב הישיש הן בגאונות והן בצדקנות.

(מעובד מתוך אגרת קודש של הרבי הרי"צ, חלק ג', אגרת תשנ"ג, מתורגם מאידיש)

אגרת הקודש - תמצית

סימן כ"ו - עץ הדעת ועץ החיים

לימוד הנגלה מברר את הרע שבעולם ולכן נקרא 'עץ הדעת טוב ורע', לימוד הנסתר ממשיך אור לעולם ולכם נקרא 'עץ
החיים'.

יו"ל ע"י "אחדות ישראל בהפצת המעיינות" (ע"ר) לע"נ הרה"ח ר' משה בן יוסף חיים חיזקיהו ז"ל
להקדשות 054-9770959 | עריכה: נדב כהן, כל הזכויות שמורות

לקבלת העלון מדי שבוע שילחו את המילה "הרשמה" למייל:
tanyavideoart@gmail.com

יחי אדונו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד